

Naptárak és ünnepek I-II.

Népek naptárai, ünnepei és szokásai

Kompetenciaterület:

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

7. évfolyam

Programcsomag: Toleranciára nevelés

A modul szerzői: Dr. Albert Judit és Dr. Victor András

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	12-13 évesek
Ajánlott időkeret	6 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A tanulók ismerjék meg a magyar és más népek, kultúrák naptárrendszerét, fedezzék fel, hogy ugyanazt sokféleképpen ki lehet fejezni, hogy az idő érzékelése, számontartása történetileg, társadalmilag és kulturálisan meghatározott. Barátkozzanak meg kultúránktól eltérő nevekkel, dátumokkal, ünnepekkel. Szerezzenek alapvető ismereteket a naptárakkal és időszámítással kapcsolatban.
A modul témái, tartalma	Témái: Identitás: közösség, hagyomány; kapcsolatok: tolerancia; életmód: ünnepek; világkép: idő, holisztikus szemlélet, kultúra: multikulturalitás, interkulturalitás Tartalom: A ma használatos naptárak kialakulása, az idő múlásának értelmezése a különböző kultúrákban, a hónapok és napok jelentése. Ünnepek, jeles napok eredete és helye a különböző kultúrák naptáraiban és életében.
Megelőző tapasztalat	Az évek ciklikusan ismétlődő ünnepkörei, népszokások és bibliaismeret
Ajánlott továbbhaladási irány	Kultúrák találkozása
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önszabályozás: tolerancia, nyitottság, bizalom A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információgyűjtés, információk rendszerezése, információfeldolgozás, szabályalkotás Társas kompetenciák: empátia, véleményalkotás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom, Életvitel és gyakorlati ismeretek, Hon- és népismeret, Információs és kommunikációs kultúra Tantárgyakhoz: Magyar irodalom és nyelvtan, matematika, történelem, földrajz, művészetek Modulokhoz: Naptárak és ünnepek III., IV. (szkc209_04_05, Kultúrák találkozása (szka208_33))
Támogató rendszer	Földrajzi atlasz <i>A Magyar Nyelv Történeti-etimológiai Szótára</i> . Akadémiai Kiadó, 1976 Néprajzi Lexikon Idegen nyelvi szótárak www.valtozovilag.hu/naptar.htm Hahn István: <i>Naptári rendszerek és időszámítás</i> . Filum, 1998 Makai György: <i>Allah és gyermekei</i> . Kozmosz Könyvek, 1980

Módszertani ajánlás

Időfelhasználás

A kétszer három tanórányi modult két részletben megszakítás nélkül lehet feldolgozni. Nem célszerű több részre bontani. Gyűjtőmunkát az előkészítő fázisban adhatunk ki a gyerekeknek. A foglalkozások előkészítése igényli a tanulók előzetes munkáját: otthoni előkészítés, gyűjtőmunka, házi feladat. Ezek változó időigényét szükséges előre tervezni.

Tér-terem elrendezés

A terem legyen csoportmunkára alkalmas.

Eszközök

Szükség van filctollakra, íróeszközökre, A/4-es lapokra. A világháló elérhetősége segíti az egyéni kutatómunkát.

A modul-tevékenységek „tartalomjegyzékét”, mint a foglalkozások logikai-tartalmi vázlatát ismerjék a tanulók (kerüljön fel a táblára, ill. papíron legyen szem előtt az osztályban).

Csoportok

A tanulók párokban, kiscsoportokban, illetve egész csoportban dolgoznak. A csoportalakításhoz a konkrét feladatoknál segítséget kapnak.

A tartalommal összefüggő differenciálási javaslat

Az egyes témákat különböző hangsúllyal dolgozzuk fel, annak megfelelően súlyozzuk, hogy milyen érdeklődésű az osztály. A naptárrendszerek tudományos alapjainak és történelmi gyökereinek megismerése a kilencedik osztályban a földrajzi és történelmi ismeretek bővülésével folytatódhat a kilencedik osztályban.

Az egyes tevékenységek szervezésével kapcsolatos javaslatok

Célszerű előzetes gyűjtőmunkára is serkenteni a tanulókat. Így a naptárak is segíthetnek abban, hogy az idő, a hét jeles napjainak megállapítása más-más kultúrákban különbözőképpen történjen.

Speciális javaslatok a fejlesztendő kompetenciával kapcsolatban

A modul tárgyalása során igyekezzünk minél inkább építeni a gyerekek személyes, vagy a médiából szerzett tapasztalataira. Felhívni a figyelmüket arra, hogy ha más országba utazunk, akkor fontos előre tájékozódunk, az ottani jeles napokról, ünnepekről, szokásokról. Teremtsünk olyan légkört, amely alkalmas arra, hogy a gyerekek a beszélgetések során családi, otthoni ünneplési szokásairól is szívesen beszéljenek.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A tanultak alapján az idő mérésének társadalmi, kulturális és vallási beágyazódása, ennek elfogadása, az európai és magyar kultúrában. A hasonlóságok és különbözőségek kimutatása. Az egységes időszámítás szükségessége a világ együttműködése szempontjából pl. számítógépek beállítása, időmérés, adminisztráció stb.

A modul mellékletei*Tanári mellékletek*

- P1 – Időszámítás és tolerancia
- P2 – A naptár, kalendárium, csízió eredete
- P3 – A római hónapnevek eredete
- P4 – Magyar hónapnevek
- P5 – A szentekről elnevezett hónapok
- P6 – A zsidó hónapnevek
- P7 – A hét szent napjai

Diákmellékletek

- D1 – A római naptár hónapnevei
- D2 – Istenek a római naptárban
- D3 – Természet után elnevezett hónapok
- D4 – A zsidó hónapnevek
- D5 – A mohamedán hónapnevek
- D6 – A hét napjai